

Förord

STEPHAN BORGEHAMMAR

Att FN:s konvention om barnets rättigheter fyllde 20 år förra året har uppmärksammats i flera olika sammanhang. *Svenskt Gudstjänstliv* gör det med ett temanummer om barns rättigheter och barnrelaterad verksamhet i kristna trossamfund.

I den första artikeln redogör Elizabeth Englundh för Barnkonventionens tillkomst. Hon behandlar därefter svårigheterna med att sprida kunskap om konventionen och att tillämpa den till vardags inom svenska myndigheter och organisationer. Det är lätt att ta för givet att konventionen följs i Sverige, men så är det inte alltid och det är inte heller självklart att den har företräde framför etablerad praxis i vårt land.

I den följande artikeln studerar Sven-Åke Selander hur Barnkonventionen tillämpas inom kristna trossamfund i Sverige, i synnerhet vad gäller barns medlemskap och medbestämmande. Han konstaterar att det är självklart att »kristna trossamfund har särskilda förpliktelser, grundade i en kristen tro och etik som tillmäter barnet en central betydelse». Han understryker också vikten av att verka för utsatta barns bästa både nationellt och internationellt.

Eftersom Englundhs och Selanders artiklar flitigt hänvisar till Barnkonventionens text, ges relevanta utdrag därur direkt efter detta förord.

Den tredje artikeln tar oss med till Norge, där kyrkans barnverksamhet har andra förutsättningar än hos oss. Redan 1969, när den norska skolans kristendomsundervisning förlorade sin karaktär av dopundervisning, började man diskutera stöd till statskyrkan för att den på egen hand skulle kunna bedriva en tillräcklig dopundervisning. Diskussionen har sedan vidgats till att handla om att alla barn behöver undervisning i sin egen tro för att kunna utveckla en trygg identitet.

År 2003 fattade Norges riksdag (Stortinget) beslut om omfattande ekonomiskt stöd till fostran och undervisning inom trossamfunden. Den norska kyrkan gavs ingen särbehandling ekonomiskt sett men dess ställning som folkkyrka betonades. Ett femårigt försöks- och utvecklingsprojekt startade med syfte att utveckla metoder för trosundervisningen inom Den norska kyrkan och skapa förutsättningar både för ett brett spektrum av verksamheter och en gemensam kyrklig strategi. Såväl utvalda församlingar som regionala och nationella kyrkliga organisationer gavs möjlighet att söka pengar för sina projekt. Ragnhild Strauman presenterar i sin artikel denna imponerande kraftsamling och ger en särskild inblick i hur och varför man i sammanhanget har arbetat med barnkörer i Bodø domkyrka.

Från och med i år innehåller *Svenskt Gudstjänstliv* också andra artiklar än de som har med det övergripande temat att göra. Först att bidra till den nya »fria kvoten» är Anders Piltz, som har skrivit en artikel om vad som hände med populära medeltida Mariasånger under och efter reformationen. Artikeln tar sin utgångspunkt i sångsamlingen *Piae Cantiones*, som just nu tilldrar sig särskild vetenskaplig uppmärksamhet, men öppnar också perspektiv mot vår egen tid.

Årets recensionsavdelning är fyllig. Det är vi på redaktionen glada för! Vi vill att årsboken ska vara ett självklart forum för presentation och diskussion av ny litteratur om allt som rör svenskt gudstjänstliv i vid mening. Våra läsare uppmantras att inkomma med förslag på både recensenter och böcker att recensera.